

منشور اخلاقی و حقوق استفاده‌کنندگان از کتابخانه مرکزی و کتابخانه‌های تابعه

دانشگاه علوم پزشکی ایران

سند حاضر مجموعه‌ای از اصول اخلاقی برای کتابخانه‌های دانشگاه می‌باشد تا با استفاده از این رهنمون‌ها و در سایه فرهنگ و ارزشهای غنی اسلامی، استانداردهای حرفه‌ای کتابداری را در شبکه کتابخانه‌های دانشگاه ارتقا بخشد. گزاره‌های کلی اخلاق برگرفته از منشور اخلاقی ایفلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن کتابداری) می‌باشد که بر اساس آیین و شئون اسلامی و فرهنگ ملی بازنگاری و تدوین گردیده است. منشور اخلاقی و حقوق مراجعین کتابخانه در پنج بند تنظیم شده است که به شرح ذیل می‌باشد.

۱. دسترسی به اطلاعات

هدف اصلی از تشکیل کتابخانه، تامین دسترسی اعضای محترم هیات علمی، دانشجویان و پژوهشگران دانشگاه به منابع و متون علمی روز آمد و مرتبط به منظور ارتقاء دانش شخصی، آموزش و پژوهش، سپری نمودن اوقات فراغت، غنی سازی فرهنگی و غیره می‌باشد.

۲. مسئولیت در برابر فرد و جامعه

به منظور ترغیب کاربران مجموعه دانشگاه برای استفاده از خدمات کتابخانه و پرهیز از هرگونه تبعیض، کتابخانه خدمات را به صورت منصفانه بدون در نظر گرفتن موقعیت، سن، جنس، توانایی جسمی و روانی، درآمد نژاد و مذهب، سابقه سیاسی و غیره به تمام کاربران دانشگاه عرضه می‌نماید. خدماتی مناسب جهت ارتقای مهارت‌های خواندن و سواد اطلاعاتی شامل توانایی شناسایی، جستجو، بازیابی اطلاعات به کاربران ارائه و با اتخاذ راهکارهای مناسب راه‌های استفاده غیراخلاقی از اطلاعات، سرقت ادبی و دیگر اشکال سوء استفاده از اطلاعات کنترل می‌گردد.

۳. حریم خصوصی، محرمانه بودن و شفافیت

به حریم خصوصی کاربران احترام گذاشته و از اطلاعات شخصی افراد که در اختیار مجموعه است، حفاظت می‌شود.

۴. دسترسی آزاد و مالکیت معنوی

کتابداران و کارکنان کتابخانه در عین اینکه دسترسی به اطلاعات مرتبط را در هر شکل و رسانه‌ای برای کاربران فراهم می‌نمایند به عنوان حلقه‌ای در زنجیره بزرگ نشر (نویسنده، ناشر و...) از حق کپی رایت حمایت می‌نمایند و این انتظار از مراجعین نیز می‌رود.

۵. بی طرفی، صداقت و مهارت‌های حرفه‌ای

کتابداران و سایر کارکنان کتابخانه در رابطه با مجموعه سازی، دسترسی به منابع و خدمات رسانی بی طرف هستند از دخالت اعتقادات و نظر شخصی، منافع خصوصی و باورهای شخصی پرهیز می‌نمایند و مخالف هرگونه سوگیری در این زمینه می‌باشند.

مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران شامل ۸ کتابخانه دانشکده‌ای و ۱۱ کتابخانه بیمارستانی و یک کتابخانه مرکز تحقیقاتی و کتابخانه مرکزی می‌باشد.

خدماتی که به صورت متمرکز در مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران ارائه می‌گردد:**

* **منظور از خدمات متمرکز مراجعه حضوری تنها به یکی از واحدهای کتابخانه‌ای جهت دریافت خدمات فوق کفایت می‌کند.

۱. عضویت متمرکز
۲. امانت متمرکز
۳. تسویه حساب متمرکز

طبق اصول سند فوق تمامی اعضای کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران از خدمات زیر بهره مند می‌گردند:

۱. نیازسنجی منابع چاپی و الکترونیکی کاربران جهت فراهم آوری
۲. فراهم آوری مجموعه غنی از منابع چاپی مورد نیاز شامل کتب (فارسی و انگلیسی)، نشریات (فارسی و انگلیسی) و پایان نامه‌ها و...
۳. فراهم آوری مجموعه غنی از منابع غیرچاپی شامل پایگاه‌های اطلاعاتی، منابع الکترونیک، چند رسانه‌ای
۴. فهرست نویسی کتابها و نمایه سازی منابع غیر کتابی جهت بهینه سازی جستجو و بازیابی منابع
۵. راهنمایی تمامی کاربران جهت عضویت و استفاده از امکانات کتابخانه
۶. راهنمایی و مشاوره محققین جهت نگارش مقالات با حفظ حقوق نویسندگان
۷. راهنمایی جستجو و بازیابی اطلاعات و پشتیبانی کاربران در به کارگیری فناوری‌های اطلاعاتی به منظور جستجو در منابع و اطلاع رسانی در مورد دسترسی به انواع منابع دیجیتال
۸. تسهیل دسترسی به اطلاعات با نرم افزارهای کتابخانه‌ای و تجهیزات مورد نیاز
۹. دسترسی به منابع الکترونیک (فایل دیجیتال پایان نامه‌ها و کتاب‌های الکترونیک و فیلم‌های آموزشی) از طریق پورتال به صورت ۷/۲۴
۱۰. ارائه خدمات مرجع مجازی (پرسش از کتابدار)
۱۱. ارائه منابع صوتی و تصویری به کاربران
۱۲. وجود اصطلاحنامه‌های مختلف (Mesh, Asfa اصطلاحنامه پزشکی کتابخانه ملی) به عنوان ابزارهای کمک جستجو برای کاربران و انجام فعالیت‌های تخصصی کتابداران
۱۳. تأمین فضای مطالعه برابر برای آقایان و بانوان
۱۴. فراهم آوری کتاب‌های عمومی (رمان، داستان، فلسفی، روانشناسی و...) در کنار کتابخانه تخصصی علوم پایه و پزشکی جهت ترغیب کاربران به مطالعه تحت عنوان کتابخانه فرهنگی
۱۵. برگزاری انواع کارگاه‌های آموزشی اخلاقی و حرفه‌ای جهت توانمندسازی اعضا و ارائه محتوای کارگاه از طریق سامانه کارگاه‌های آموزشی کارگاه‌ها
۱۶. توسعه و ارتقای برنامه‌های توانمندسازی دانشجویان، دستیاران و اعضای هیأت علمی با راهنمایی و آموزش استفاده از نرم افزارهای کتابخانه‌ای، پورتال و پایگاه‌های اطلاعاتی در یافتن منابع مورد نیاز کاربران
۱۷. هماهنگی و پاسخگویی کاربران جهت استفاده از خدمات VPN

۱۸. ارائه خدمات اختصاصی جستجو و بازیابی منابع و تحویل مدرک برای اعضا (شامل بازیابی و جستجوی مقالات هیات علمی و دانلود مقالات و Ebook ، استخراج شاخص‌های علم سنجی و مشاوره انتخاب مجله مناسب) و ارسال منابع اطلاعات از طریق محمل‌های مختلف اطلاعاتی (CD,USB و DVD) ایمیل و شبکه‌های اجتماعی)
۱۹. بررسی و اطلاع رسانی در مورد دسترسی به انواع منابع دیجیتال
۲۰. تهیه راهنماهای آموزشی جستجو در بانک‌های اطلاعاتی و دسترسی از طریق VPN
۲۱. تهیه فیلم‌ها و پادکست‌های آموزشی و ارائه از طریق پورتال کتابخانه مرکزی
۲۲. ارائه خدمات علم سنجی و انتشارات در قالب سامانه‌های زیر قابل دسترس از طریق (www.Research.ac.ir):

- سامانه علم سنجی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور
- سامانه علم سنجی اعضای هیات علمی
- سامانه مدیریت انتشارات دانشگاه (مداد)
- سامانه نشریات دانشگاه
- سامانه تشویق مقالات دانشگاه
- سامانه مجلات جعلی و نامعتبر

خدمات ویژه کتابخانه‌های تابعه:

- کلینیک اطلاعات و بوک کلاب در دانشکده بهداشت
- ارائه خدمات علم سنجی در تمامی کتابخانه‌های دانشکده‌ای
- ایجاد کانال‌های آموزشی و اطلاع رسانی در کتابخانه بیمارستان حضرت فاطمه (س)، و کتابخانه مرکزی

تعداد منابع چاپی موجود در کتابخانه مرکزی و واحدهای تابعه:

- کتاب فارسی: بیش از ۱۵۰۰۰ عنوان در مرکزی (۴۸۱۷۷ عنوان در کل کتابخانه‌ها)
- کتاب لاتین: بیش از ۲۳ هزار عنوان در مرکزی (۵۵۴۵۰ در کل کتابخانه‌ها)
- پایان نامه: بیش از ۲۴ هزار عنوان مرکزی
- منابع دیداری شنیداری: بیش از ۱۴ هزار عنوان
- مجله فارسی: ۵۳۷ عنوان
- مجله لاتین: بیش از ۳۰۰۰ عنوان
- مجلات منتشر شده توسط دانشگاه: ۶ عنوان مجله فارسی، ۷ عنوان مجله انگلیسی و ۵ عنوان مجله غیر علمی پژوهشی

تجهیزات و امکانات موجود در کتابخانه مرکزی:

- سالن‌های تخصصی جهت برگزاری کارگاه
- سالن سمعی و بصری
- سالن آمفی تئاتر
- سالن برگزاری جلسات
- شش دستگاه امانت و بازگشت خودکار منابع (Self Check)
- سیستم امنیتی سه بعدی (RFID)
- دوربین‌های مدار بسته

- سیستم‌های کامپیوتری All in one مجهز به نرم افزارهای مورد نیاز و شبکه Wi Fi
- تجهیز تمامی طبقات به سیستم Wi Fi
- تجهیز سالن‌ها و لابی به میز مطالعه و صندلی و مبلمان
- تجهیز طبقات به آبرسردکن
- وجود اتاق جلسات گروهی برای کاربران

ساعت کاری :

کتابخانه مرکزی:

نام بخش	روز کاری	ساعت کاری
تمام بخش‌های کتابخانه	از شنبه تا چهارشنبه (بجز ایام تعطیل رسمی)	از ساعت ۸ الی ۱۵:۳۰
بخش تالار کتاب، پایان نامه و نشریات (طبقه اول)	از شنبه تا چهارشنبه (بجز ایام تعطیل رسمی)	از ساعت ۸ الی ۱۷:۴۵
سالن مطالعه برداران (طبقه دوم)	تمام روزهای هفته (بجز ایام تعطیل رسمی)	از ساعت ۸ الی ۲۲
سالن مطالعه خواهران (طبقه ششم)	تمام روزهای هفته (بجز ایام تعطیل رسمی)	از ساعت ۸ الی ۲۲
سالن تحصیلات تکمیلی (طبقه پنجم)	تمام روزهای هفته (بجز ایام تعطیل رسمی)	از ساعت ۸ الی ۲۲

کتابخانه‌های بیمارستانی: شنبه تا ۵ شنبه ۸ الی ۱۴

بیمارستان‌های جنرال مانند حضرت رسول و فیروزگر دارای سالن مطالعه ۲۴ ساعته می‌باشند.

کتابخانه‌های دانشکده‌ای: شنبه تا چهارشنبه ۸ الی ۱۶

موارد اخلاقی

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه علوم پزشکی ایران، سرمایه بزرگ دانشگاه در زمینه آموزش و پژوهش است لذا حفظ و نگهداری از منابع و تجهیزات آن وظیفه و تکلیف یکایک مراجعه کنندگان و بهره برداران از آن می‌باشد. مفاد ذیل به عنوان منشور اخلاقی مراجعه کنندگان و قوانین استفاده از مجموعه کتابخانه مرکزی تلقی می‌گردد و تخطی از آن تخلف محسوب شده و مسئولین محترم معاونت تحقیقات و فناوری، ریاست کتابخانه و حراست دانشگاه حق برخورد با متخلفین را دارند.

۱. رعایت سکوت در محیط کتابخانه و کلیه سالن‌های کتابخانه الزامی است

۲. خوردن و آشامیدن در داخل فضاهای مطالعه و سالن‌های دیجیتال اکیداً ممنوع است و برای این امر باید از فضای تخصیص داده شده استفاده شود
۳. استعمال دخانیات در داخل ساختمان و محوطه کتابخانه اکیداً ممنوع است
۴. استفاده از تلفن همراه در سالن‌های مطالعه و مرجع اکیداً ممنوع است
۵. رعایت کامل پوشش اسلامی و حفظ شئون اسلامی در محیط کتابخانه و تالارهای مطالعه الزامی است
۶. امکان رزرو صندلی سالن‌های کتابخانه به هر نحو امکان پذیر نمی‌باشد و مسئولین سالن حق برخورد با این موارد را دارند
۷. آسیب رساندن به کتاب‌ها و منابع کتابخانه، هر نوع خط کشی و علامت گذاری در منابع و آسیب به منابع غیر قانونی و غیر اخلاقی است و مطابق قوانین کتابخانه با آنها برخورد خواهد شد
۸. اختلال در سیستم‌های رایانه‌ای، آسیب‌های نرم افزار و سخت افزاری به سیستم‌ها و استفاده غیر مجاز و غیر اخلاقی از آنها تخلف محسوب می‌شود
۹. استفاده از کارت عضویت فقط برای صاحب کارت مجاز بوده و استفاده از کارت دیگران به اشکال مختلف شامل اسکن، کپی یا زیراکس ممنوع است
۱۰. مراجعین محترم کتابخانه فقط با ارائه کارت عضویت می‌توانند از خدمات کتابخانه بهره مند گردند
۱۱. هرگونه کپی و عکس‌برداری از منابع کتابخانه بدون داشتن مجوز ممنوع است
۱۲. ورود مهمان به همراه اعضای محترم کتابخانه به جز موارد خاص (معلولان و نابینایان) با هماهنگی مدیریت کتابخانه امکان پذیر می‌باشد
۱۳. تردد و تجمع بیش از حد معمول و متعارف در ورودی تمامی سالن‌ها به خصوص سالن‌های مطالعه ممنوع است
۱۴. کلیه کتاب‌ها و منابع اطلاعاتی که بدون حضور عضو (حداکثر تا ۳۰ دقیقه) بر روی میزهای مطالعه قرار داده شده اند توسط مسئولین سالن‌ها جمع آوری و در قفسه ها قرار می‌گیرند
۱۵. عدم رعایت مقررات کتابخانه موجب ابطال کارت عضویت شده و از پذیرش اینگونه افراد معذور خواهیم بود